

KARDINAL ROBERT SARAH

Sinoda o Amazoniji

NICOLAS DIAT: Kakšno bo vaše stališče med sinodo za Amazonijo, ki bo oktobra 2019 in za katero se ve, da bo na njej postavljeno vprašanje celibata?

KARDINAL ROBERT SARAH: Kakor smo videli glede mesta žensk v Cerkvi, z osuplostjo ugotavljam, da bi nekateri radi oblikovali novo duhovništvo po človekovi meri. Če v Amazoniji primanjkuje duhovnikov, sem prepričan, da razmer ne bomo rešili s posvečenjem poročenih mož, *viri probati*, ki jih Bog ni poklical v duhovništvo, ampak v zakonsko življenje, da bi izražali predpodobo zveze med Kristusom in Cerkvijo (Ef 5,32). Če bi vsaka škofija v Latinski Ameriki z misijonarsko zavestjo dobrovoljno poklonila enega misijonarja za Amazonijo, tega področja ne bi več obravnavali s tolikšnim prezirom in poniževanjem prav z nameščanjem poročenih duhovnikov. Kakor da Bog ne bi mogel vzbuditi na tistem delu sveta velikodušnih mladih, ki bi hoteli v celoti darovati svoje telo in srce, vso svojo sposobnost za ljubezen in vse svoje bitje za posvečeni celibat.

Slišal sem govoriti, da je imela Cerkev v Latinski Ameriki v petsto letih svojega obstoja »staroselce« za nesposobne življenja v celibatu. Posledica tega predsodka je vidna: zelo malo je staroselskih duhovnikov in škofov, čeprav se stvari začenjajo spreminjati.

Če bi se sinoda iz pomanjkanja vere v Boga in v pastoralni kratkovidnosti poenotila v odločitvi za posvečenje *viri probati*, v nameščanju duhovniških služb tudi za ženske in še drugih tovrstnih zablodah, bi bil položaj skrajno nevaren. Ali bi bile take odločitve potrjene pod pretvezo, da prihajajo iz volje sinodalnih očetov?

Zagotovo Duh veje, kjer hoče, vendar ni v nasprotju s samim seboj ter ne ustvarja zmede in nereda. Je Duh modrosti. Glede vprašanja o celibatu je že govoril po koncilih in rimskih papežih.

Če bi sinoda za Amazonijo sprejela odločitve v zgoraj omenjeni smeri, bi dokončno prelomila stik z izročilom Cerkve na Zahodu. Kdo more s poštenostjo trditi, da bi tak poskus, ki tvega popačenje Kristusovega duhovništva, ostal omejen na Amazonijo? Gotovo gre za spoprijemanje z nujnostmi in potrebami. Toda nujnost ni Bog! Sedanja kriza se da v svoji nevarnosti primerjati z velikansko izgubo v sedemdesetih letih, ko je na tisoče duhovnikov zapustilo duhovništvo. Veliko tistih mož ni več verovalo. In mi, ali še verujemo v milost duhovništva?

Rad bi pozval svoje brate v škofovstvu: »Ali verujemo v vse-mogočnost Božje milosti? Ali verujemo, da Bog kliče delavce v svoj vinograd, ali bi ga radi zamenjali, ker smo prepričani, da nas je zapustil? Še huje, ali smo pripravljeni zapustiti zaklad duhovniškega celibata, češ da ne verujemo več, da nam ga bo danes dal živeti v polnosti? Dragi bratje škofje, vsak trenutek našega duhovniškega življenja je zastonjski dar usmiljenja Vsemogočnega. Ali tega ne doživljamo vsak dan? Kako bi dvomili, kako mislili, da Gospod ni z nami sredi viharja? Rotim vas, ne ravnajmo, kakor bi nas prepustil naši lastni presoji. Benedikt XVI. je o tem z duhovniki v duhovniškem letu veličastno spregovoril ob bedenju 10. junija 2010: »Kaj naj storimo zaradi pomanjkanja poklicev, zaradi katerega so krajevne Cerkve v nevarnosti, da se posušijo, ker nimajo besede življenja, ker jim manjkajo navzočnost zakramenta v evharistiji in drugi zakramenti? Kaj moremo storiti proti temu? Skušnjava je velika, da kar sami vzamemo stvar v roke in spremenimo duhovništvo – Kristusov zakrament, njegovo izvolitev – v normalen poklic, v 'posel, job' z določenim delovnim časom. Zunaj tega časa pa človek pripada sebi. Tako duhovništvo naredimo za navaden poklic med mnogimi: naredimo ga lažje dostopnega. Vendar gre pri tem za skušnjava, ki ne reši problema. /.../ Ničesar ne bi mogli rešiti, če bi opravljali ta poklic kakor druge in bi se pri tem odpovedali sakralnosti, novosti, drugačnosti zakramenta, ki ga more dati samo

Bog in ki izvira edino od njegovega klica in ne iz našega 'delovanja' /.../ Velika težava krščanstva v našem času je, da ne mislimo več na prihodnost Boga. Zdi se, da zadostuje navzočnost tega sveta. Hočemo živeti samo ta čas, samo v tem svetu. Tako zapiramo vrata resnični veličini svojega življenja. Smisel celibata kot predujma prihodnosti je prav odpiranje teh vrat, ki napravljajo svet večji, kažejo resničnost prihodnosti, ki jo moramo že zdaj živeti kot sedanost. Tako živimo v pričevanju vere: resnično verujemo, da Bog obstaja, da ima Bog vlogo v mojem življenju, da morem graditi svoje življenje na Kristusu, na prihodnjem življenju.«

Katero znamenje vere in zaupanja v Boga bi moglo še enkrat jasno potrditi veličino in nujnost duhovniškega celibata! Poznam škofa, ki je v pomanjkanju bogoslovcev v svojih škofiji oznanil, da bo enkrat na mesec peš romal v Marijino svetišče. Da bi dokazal, kolikšna je njegova vera v duhovno učinkovitost svojega dejanja, to počne že več let. Danes mora semenišče povečati!

Rad bi poudaril, da posvečenje poročenih mož ni v ničemer rešitev za pomanjkanje duhovnikov. Protestanti, ki sprejemajo poročene pastore, prav tako trpijo zaradi pomanjkanja Bogu predanih mož. Še več, prepričan sem, da če verniki v nekaterih vzhodnih Cerkvah podpirajo prisotnost poročenih mož, je to zato, ker je tudi veliko menihov. Božje ljudstvo po občutju ve, da potrebuje radikalno podarjene može.

Do prebivalcev Amazonije bi bilo prezirajoče, če bi jim predlagali »drugorazredne« duhovnike. Vem, da se nekateri teologi kakor p. Lobinger resno spogledujejo z ustanovitvijo dveh vrst duhovnikov. Eno bi sestavljali poročeni možje, ki bi samo delili zakramente, drugo pa bi sestavljali polnopravni duhovniki, ki bi opravljali vse tri duhovniške službe: posvečevalno, učiteljsko in pastirsko. Ta predlog je teološko nesmiseln. V sebi nosi uporabniško pojmovanje duhovništva in namerava ločiti opravljanje treh duhovniških služb, *tria munera*. Tako sprejema nasprotno stališče od najpomembnejših naukov drugega vatikanskega koncila, ko pogojuje njihovo edinost v koreninah. Ne razumem, kako se kdo lahko prepušča takemu teološkemu nazadnjaštvu. Menim, da želijo

nekateri teologi pod krinko pastoralne zaskrbljenosti do misijskih dežel, kjer je malo duhovnikov, preizkušati svoje čudaške in nevarne teorije. V bistvu zaničujejo narode, ki so v težavah. Ljudstvo, ki mu je bil pravkar oznanjen evangelij, mora videti resnico celostnega duhovništva in ne nekakšno pobeljeno podobo duhovnika Jezusa Kristusa. Ne prezirajmo ubogih!

Prebivalci Amazonije močno potrebujejo duhovnike, ki se ne bodo omejevali na izpolnjevanje svojega dela po določenem urniku, potem pa se vrnilo k družini in ukvarjali s svojimi otroki. Potrebujejo može, ki jih bo razvnel Kristus, ki bodo goreli iz njegovega ognja, ki jih bo použivala gorečnost za duše. Kdo bi bil danes jaz, če ne bi misijonarji prišli živeti in umreti v mojo gvinejsko vas? Ali bi imel željo, da postanem duhovnik, če bi zadoščalo, da posvetimo enega izmed vaščanov? Ali je Cerkev toliko zaledenela, da med njenimi otroki ni dovolj plemenitih duš, ki bi vstale in se odpravile oznanjati Kristusa v Amazonijo? Nasprotno, menim, da more pogled na popolno Božjo podarjenost prebuditi številna srca mladih kristjanov. Zato moramo škofje imeti pogum, da jih pokličemo!

Sv. Matej je govoril o samskih zaradi Božjega kraljestva ...

Evangelistove besede so sijajne: »Prišli so k njemu farizeji, in da bi ga preizkušali, so mu rekli: 'Ali je dovoljeno možu iz katerega koli vzroka odsloviti ženo?' Odgovoril je: 'Ali niste brali, da ju je Stvarnik na začetku ustvaril kot moža in ženo in rekel: Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta oba eno meso. Tako nista več dva, ampak eno meso. Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne ločuje.' [...] Tedaj so mu njegovi učenci rekli: 'Če je z možem in ženo tako, se ni dobro ženiti.' On pa jim je rekel: 'Ne dojamete te besede vsi, temveč tisti, katerim je dano. Nekateri so namreč že po rojstvu nesposobni za zakon, nekatere so take naredili ljudje in nekateri so se zakonu sami odpovedali zaradi nebeškega kraljestva. Kdor more razumeti, naj razume« (Mt 19,3–6; 10–12).

Evangelij je radikalen. Danes nekateri zavračajo take besede. V imenu lažne osebne uresničitve, ki jo dojemajo pozemeljsko,

zavračajo, da bi se mož odpovedal spolnosti v zakonu. Toda kadar podarjamo Bogu, nam on vrača stokratno. Duhovniški celibat ni psihološka pohabljenost, temveč svoboden in vesel dar ene izmed naših naravnih možnosti. Če se celibat živi v tesni povezanosti s Kristusom in pri duhovniku ne prinaša niti malo neugodja, darovanje sebe razcveti in razširi našo zmožnost ljubezni po meri Kristusovega srca. Duhovnik zato, ker je ves darovan Bogu, postane svoboden za čisto ljubezen do vseh bratov. Papež Benedikt XVI. je avgusta 2008 govoril duhovnikom v Bolzanu: »Vedno bo potreben duhovnik, ki živi povsem za Gospoda in zato povsem za človeka. V Stari zavezi obstaja <klic> k posvetitvi, ki nekako ustreza temu, kar izražamo s posvečenjem, z duhovniškim posvečenjem: kakšno stvar izročimo Bogu in jo izvzamemo iz območja splošnega, damo jo Bogu. To pa pomeni, da je zdaj na voljo za vse. Prav zato, ker je izvzeta in dana Bogu, ni osamljena, ampak je povzdignjena v območje <za> – za vse. Mislim, da moremo to reči tudi o duhovništvu Cerkve. To pomeni, da smo z ene strani izročeni Gospodu, izvzeti iz splošnosti, z druge strani pa podarjeni Njemu, da bi povsem pripadali Njemu in s tem drugim. Mislim, da naj bi vedno znova poskušali pokazati mladim ljudem, ki imajo idealizem in hočejo storiti nekaj za celoto, kako prav ta <razlastitev iz splošnosti> pomeni <izročitev celoti>. To je velik, najvišji način medsebojnega služenja. K temu pa spada prav zares to, da smo s celoto svojega bitja na voljo Gospodu in hkrati povsem za ljudi. Mislim, da je celibat temeljni izraz te celovitosti. S tem pa je že velik klic v tem svetu, ker ima smisel samo tedaj, če resnično verujemo v večno življenje in v to, da nas Bog vzame zase in moremo živeti zanj.«

Duhovniški celibat so že od nekdanj varovali kot eno najčistejših odlik katoliškega duhovništva. Sv. Janez XXIII. je 26. januarja 1960 med drugim zasedanjem sinode v Rimu pojasnil: »Zelo smo žalostni, ker si nekateri morejo predstavljati, da bi se katoliška Cerkev namenoma ali zaradi primernosti odpovedala temu, kar je dolga stoletja bila in ostaja ena najbolj odličnih in najčistejših časti njenega duhovništva. Postava duhovniškega celibata in skrb, da bi jo uveljavili, vedno spominja na bitke junaških časov, ko se je

Kristusova Cerkev morala spustiti v boj in ji je uspelo proslavljati svojo častitljivo trilogijo kot trajno znamenje zmage: svobodna, čista, katoliška Kristusova Cerkev.«

Tudi sv. Pavel VI. je v okrožnici *Sacerdotalis caelibatus* 24. junija 1967 zapisal: »Menimo, da morajo biti obstoječe določbe glede celibata tudi še danes povezane z duhovniško službo. Celibat mora biti duhovniku opora, ko gre za to, da se izključno, popolnoma ves in nepreklicno posveti edinole višji ljubezenski skupnosti s Kristusom ter obenem postavi vse svoje moči v službo Bogu in Cerkvi. In to mora dajati njegovemu stanu življenja posebno oznako v občestvu vernikov in tudi v odnosu do svetne družbe« (SCAE 11).

Drugi vatikanski ekumenski koncil v odloku o službi in življenju duhovnikov *Presbyterorum ordinis* uči: »Popolno in trajno zdržnost zaradi nebeškega kraljestva, ki jo je Kristus Gospod priporočal ter so jo v vseh stoletjih in tudi danes mnogi kristjani radi sprejeli in se je hvalevredno držali, je Cerkev vedno visoko cenila še posebno glede na duhovniško življenje. Saj je taka zdržnost znamenje in hkrati spodbuda pastirske ljubezni ter poseben studenec duhovne rodovitnosti v svetu. Sicer duhovništvo po svoji naravi zdržnosti ne zahteva nujno, kakor je razvidno iz prakse prve Cerkve in iz izročila vzhodnih Cerkva. Tam so poleg tistih, ki enako kakor vsi škofje po daru milosti izberejo celibat, tudi zelo zaslužni poročeni duhovniki. Ko ta sveti cerkveni zbor vendarle priporoča duhovniški celibat, nikakor ne namerava spremeniti one drugačne ureditve, ki zakonito velja v vzhodnih Cerkvah; pač pa vse tiste, ki so bili že poročeni posvečeni v duhovnike, ljubeznivo spodbuja, naj vztrajajo v svojem svetem poklicu ter še naprej popolnoma in velikodušno posvečajo svoje življenje izročeni jim čredi. /.../ Iz razlogov, ki so utemeljeni v Kristusovi skrivnosti in njegovem poslanstvu, je bil pozneje celibat, ki se je prej duhovnikom le priporočal, v latinski Cerkvi zakonito ukazano za vse tiste, ki naj sprejmejo sveti red. Glede tistih, ki so določeni za duhovništvo, ta sveti zbor znova odobrava in potrjuje to zakonodajo, ker v Svetem Duhu trdno zaupa, da bo dar celibata, ki je tako skladen z duhovništvom nove zaveze, darežljivo dajal Oče, če bodo tisti, ki so po zakramentu svetega

reda deležni Kristusovega duhovništva, in vsa Cerkev zanj ponižno in vztrajno prosili. Cerkvni zbor spodbuja vse duhovnike, ki so z zaupanjem v Božjo milost po Kristusovem zgledu prostovoljno sprejeli celibat, naj se ga velikodušno in z vsem srcem držijo, v tem stanu zvesto vztrajajo in znajo ceniti ta sijajni dar, ki jim ga je dal Oče in ki ga tudi Gospod tako očitno povečuje. Vedno naj tudi imajo pred očmi velike skrivnosti, ki jih celibat označuje in uresničuje« (D 16).

Po evangeliju, besedah papežev in koncilov nam v ušesih odmeva Jezusov glas, ki opogumlja duhovniška srca, ki dvomijo ali se bojujejo za zvestobo. Prihaja razsvetljevat duha laikov, ki čutijo pomen tega vprašanja in se hočejo zanesti na duhovnike, ki so darovali svoje življenje. Kdor koli bi si upal zlomiti ali izničiti ta starodavni zaklad, nakit duhovniške duše, in poskušal duhovništvo ločiti od celibata, bi ranil Cerkev in Jezusovo duhovništvo, ki je ubogo, čisto in pokorno.

Ali je odpoved celibatu za svet naposled strinjanje s ponižanjem Boga na raven idola?

Celibat je dragocen zaklad, sijajen dragulj, ki ga Cerkev že stoletja ohranja. Skozi zgodovino ga je bilo težko natančno razumeti in ohraniti nedotaknjene. Odpoved celibatu bi bil poraz za vse človeštvo. Veliko ljudi danes meni, da ni mogoče živeti v popolni zdržnosti. Mnogi mislijo, da celibat postavlja duhovnika v telesne in duševne okoliščine, ki niso v skladu z naravo, ter da je škodljiv za uravnovešenost in zrelost človeške osebe. Celibat naj bi bil nasilen do narave. Toda v veri Cerkve je prej zelo zanesljiv izraz velike skrivnosti Božje ljubezni. Duhovnik je namreč *Ipse Christus*. Duhovnik je Kristus sam. V sebi zakramentalno nosi Kristusa, učlovečenje Božje ljubezni do človeka. Kristus, Bog, ki je postal človek, je bil poslan na svet ter postavljen za srednika med nebom in zemljo, med Bogom Očetom in človeškim rodom.

Kristus je v polni harmoniji s tem poslanstvom ves čas svojega zemeljskega življenja ostal deviški, kar pomeni njegov popolni dar in popolno predanost za služenje Bogu in ljudem. Popolna

duhovnikova čistost hoče biti ne samo posnemanje, priličenje s Kristusom, ampak tudi dejavna Kristusova navzočnost v vsakem duhovniku. Duhovniški celibat je predujem tega, kar bomo v Bogu v polnosti življenja v nebeškem kraljestvu. Celibat je predokus večnega življenja z Bogom.

Dejanske potrebe cerkvenih mož ne smejo siliti k dobičkono-snemu delovanju. Duhovniki smo delavci večnega Božjega kralje-stva in ne zastopniki mednarodnega podjetja. Velika nevarnost je, da pride do tragične zmote, ki bi nam jo zgodovina očitala. Dvanaj-steri so pretresli svet. Zakaj nas tako bremeni število duhovnikov?

Ali nam Jezus ni napovedal, da ima nebeško kraljestvo v sebi silo, lastno in skrito moč, ki mu omogoča, da raste, se razvija in pride do žetve, ne da bi človek za to vedel: »In govoril jim je: 'Z Božjim kraljestvom je kakor s človekom, ki vrže seme v zemljo. Spi in vstaja, ponoči in podnevi, seme pa klije in raste, da sam ne ve kako. Zemlja sama od sebe poraja najprej bilko, nato klas in končno žito v klasu. Ko pa sad dozori, hitro zamahne s srpom, kajti prišla je žetev'« (Mr 4,26–29).

Žetev nebeškega kraljestva je velika, delavcev pa je malo danes, kakor jih je bilo malo v prvih časih. Nikoli jih ni bilo toliko, kolikor je človek mislil, da jih bo zadosti. Gospod nebeškega kraljestva prosi, naj molimo, da bo Gospodar sam poslal delavcev na svoje njive. Majhni človeški načrti si ne smejo na silo prilaščati vloge skrivnostne modrosti Njega, ki je v toku zgodovine s svojo norostjo in šibkostjo kljuboval modrosti in moči človeka.

Kako naj natančneje določimo razmerje med duhovniškim po-svečenjem in pripadnostjo Kristusu?

Na podlagi posvečenja, ki ga je duhovnik prejel po zakramentu svetega reda, obstaja posebna življenjska povezanost med duhovni-kom in Kristusom. Duhovnik je na poseben način upodobljen po Kristusu, ki je »pot, resnica in življenje« (Jn 14,6). Duhovnik je v Kristusovi lasti, potopljen je v Kristusa, in to tako močno, da mora živeti in delovati v resnici kakor Kristus ter v moči Svetega Duha s ponižnim služenjem Bogu, Cerkvi in za rešitev duš. Posvečenje

duhovnikovo duhovno življenje zapečati, upodobi in zaznamuje z naravnostjo, ki je lastna Kristusu.

Benedikt XVI. je med homilijo pri krizmeni maši na veliki četrtek 9. aprila 2009 zelo jasno povedal: »Zvečer pred svojim duhovniškim posvečenjem pred 58 leti sem odprl Sveto pismo, ker sem hotel sprejeti še kakšno Gospodovo besedo za tisti dan in za svojo prihodnjo duhovniško pot. Moj pogled se je ustavil na tem mestu: 'Posveti jih v resnici. Tvoja beseda je resnica.' Tedaj sem vedel: Gospod govori o meni, govori meni. Natanko to se bo jutri zgodilo meni. Navsezadnje nismo posvečeni z obredi, čeprav je obred potreben. Kopel, v katero nas Gospod potopi, je on sam: Resnica v osebi. Duhovniško posvečenje pomeni: potopljenost v Kristusa, v Resnico. Na novo pripadam njemu in tudi drugim, 'da bi prišlo tvoje kraljestvo'. Dragi prijatelji, prosimo v tej uri obnovitve posvetitve Gospodu, naj nas naredi za ljudi resnice, za ljudi ljubezni, za Božje ljudi. Prosimo ga, naj nas vedno bolj priteguje k sebi, da bomo resnično postali duhovniki nove zaveze.« Papež Benedikt je pojasnil: »To, da smo potopljeni v resnico in s tem v svetost Boga, pomeni tudi, da sprejemamo resnobo resnice. Da se v velikih in majhnih rečeh upiramo laži, ki je na toliko načinov navzoča v svetu. Pomeni, da sprejmemo napornost resnice, zato da bi bilo v nas globlje veselje. Kadar govorimo o posvečenosti v resnici, tedaj ne pozabimo, da sta v Jezusu Kristusu resnica in ljubezen eno. Potopljenost vanj je potopljenost v njegovo dobroto, v resnično ljubezen. Resnična ljubezen ni poceni, ampak more biti tudi zelo zahtevna. Upira se zlu, da bi človeku prinesla resnično dobroto. Če postanemo eno s Kristusom, se ga naučimo prepoznati prav v trpečih, v ubogih, v malih tega sveta. Tedaj postajamo služabniki, ki prepoznavamo svoje brate in sestre, ter v njih služimo Kristusu samemu.«

Sprašujem se, ali kriza sveta in Cerkve, ki jo doživljamo, ne najde prav tu svojih globokih korenin. Pozabili smo, da izvir vse resnice in vsega dobrega ne pripada nam. Sami in po svojih človeških načrtih smo želeli narediti to, kar lahko stori samo Kristus. Duhovniki so si domišljali, da so uresničevalci dobrohotnega,

vendar preveč človeškega načrta. Danes jih veliko ne razume več svoje lastne skrivnosti. Kljub temu so sredi med nami nenehni opomniki Božjega prihoda v središče sveta. Nujno je, da kristjani povejo duhovnikom, kdo so. Nujno je, da od njih prenehajo zahtevati sočutno prijateljstvo ali sposobno menedžerstvo. Rad bi, da gre danes vsak kristjan poiskat duhovnika in se mu zahvalit za to, kar je! Ne za to, kar naredi, ampak za to, kar je: radikalno podarjen Bogu!

Kako bi rad, da bi vsi kristjani na svetu molili, da se duhovniki za vedno izročijo tej posvetitvi. Menim, da imajo žene pri tej molitvi posebno vlogo. V skrivnostnem duhovnem materinstvu morajo nositi duhovnike z vsega sveta: »Materne so najmočnejši protistrup našim individualističnim in sebičnim težnjam, naši zaprtosti in naši brezvoljnosti. Družba brez mater ne bi bila samo hladna, ampak tudi družba, ki je izgubila srce, ki je izgubila okus družine,« je rekel papež Frančišek v homiliji 1. januarja 2017. »Spomin na Božjo dobroto na Marijinem materinskem obličju, na materinskem obličju Cerkve, na obličju naših mater, nas obvaruje razjedajoče bolezni, ki je v tem, da smo ‚duhovne sirote‘. Takšno resničnost doživlja duša, ko se počuti brez matere in ko ji manjka nežnost Boga. Takšno stanje sirote doživljamo, kadar v nas ugasne občutek pripadnosti družini, narodu, deželi, našemu Bogu.«

Dragi bratje duhovniki, nismo sirote! Imamo mater Marijo, imamo Cerkev. Dragi duhovniki, Cerkev vas ljubi, kakor zna ljubiti samo mati. Skupaj oblikujemo družino, sveto Božje ljudstvo. Vneto ljubimo Cerkev. V njej bomo našli milost, da bomo srečno in goreče živeli svoje duhovništvo, milost, da bomo ponovno vse darovali za hojo za Kristusom in mu žrtvovali svoje življenje za rešitev duš.

Ali moremo govoriti o krizi Cerkve?

Iz zunanjega in površnega pogleda bi mogli biti presenečeni, da govorimo o krizi Cerkve. Krščanstvo je s človeškega vidika na nekaterih delih sveta v bujni rasti. Vendar o Cerkvi ne želim govoriti kakor o podjetju, pri katerem bi pojasnjevali številke. Kriza,

ki jo doživlja Cerkev, je veliko globlja, je kakor rak, ki načenja telo od znotraj. Številni teologi kakor Henri de Lubac, Louis Bouyer, Hans Urs von Balthasar in Joseph Ratzinger – Benedikt XVI. so to krizo obširno preučili. Jaz bom samo ponižen odmev in podaljšek njihovih ugotovitev.

Najbolj vznemirljivo bolezensko znamenje je zagotovo način, s katerim moške in žene, ki se imajo za katoličane, po svoje izbirajo resnice v izpovedi vere. Joseph Ratzinger – Benedikt XVI. je na to opozoril med predavanjem v Münchnu 4. junija 1970 z besedami: »To, česar si doslej ni bilo mogoče niti misliti, je postalo normalno: ljudje, ki so že zdavnaj zapustili veroizpoved, Credo Cerkve, se imajo kar mirne vesti za resnično napredne kristjane. Zanje je edino merilo, s katerim je treba presojsati Cerkev, smotrnost, s katero deluje.«

Kardinal Ratzinger je v knjigi *Pogovor o veri* (Zur Lage des Glaubens) zapisal: »Potrebno je, da spet ustvarimo pristno *katoliško* ozračje in spet najdemo smisel za Cerkev kot Gospodovo Cerkev, kot prostor resnične navzočnosti Boga v svetu. Tisto skrivnost, o kateri govori drugi vatikanski koncil, ko zapiše tiste besede, ki nas strahotno izzivajo in vendar ustrezajo celotnemu katoliškemu izročilu: 'Cerkev, to je v skrivnosti že pričujoče Kristusovo kraljestvo' (C 3).«

Izguba tega vernega gledanja na Cerkev vsebuje vse znake sekularizacije. Aktivizem načenja molitev, resnična dobrodelnost se levi v človekoljubno solidarnost, liturgija je prepuščena desakralizaciji, teologija se spreminja v politiko, pojmovanje duhovništva vstopa v krizo. Sekularizacija je grozljiv pojav. Kako bi ga opisali? Rekli bi lahko, da ga določa namerna zaslepljenost. Kristjani se odločijo, da se ne bodo več posvečali luči vere. Za umik od svetlobe se odločijo pri eni, nato pri drugi stvari. Odločijo se za življenje v temi. To je zlo, ki najeda Cerkev. Odločimo se, da se znebimo vere v praksi in celo v teoriji. Teologijo preučujemo tako, da iz Boga napravimo preprosto razumsko hipotezo. Sveto pismo beremo kakor posvetno knjigo in ne kakor besedo, ki jo je Bog navdihnil. Liturgijo pripravljamo kakor predstavo in ne kakor mistično ponovitev daritve na križu. Prihajamo tako daleč, da duhovniki in

posvečeni živijo povsem pozemeljsko. Kristjani bodo kmalu sami živeli »kakor, da Boga ni«.

»Božje obličje vedno bolj izginja. 'Smrt Boga' je povsem stvaren proces, ki sega danes globoko v notranjost Cerkve. Bog umira v krščanstvu, kakor se dozdeva,« je z bolečino zapisal Joseph Ratzinger v nagovoru 4. junija 1970 na katoliški akademiji na Bavarskem.¹⁷ Vera sredi krize Cerkve postaja nekaj nadležnega celo v očeh kristjanov. Papež Frančišek pravi: »V tem procesu so vero končno povezovali z mrakom. Mislili so, da jo je mogoče obvarovati, najti zanjo prostor, da bi mogla sobivati z lučjo razuma. Prostor za vero se je odpiral tam, kjer razum ni mogel razsvetljevati, tam, kjer človek ni več mogel priti do gotovosti. Vero so torej dojemali kot skok v prazno, ki ga naredimo zaradi pomanjkanja luči, ker nas žene slep občutek; ali kot subjektivno luč, ki je morda zmožna ogreti srce in prinesiti osebno tolažbo, vendar je ni mogoče predložiti drugim kot objektivno in skupno luč za osvetljevanje poti. Polagoma se je vendar pokazalo, da luč samostojnega razuma ne zmore dovolj osvetliti prihodnosti. Ta na koncu ostane v mraku in pusti človeka v bojazni pred neznanim. Tako se je človek odpovedal iskanju velike luči, velike resnice, in se zadovoljil z majhnimi lučmi, ki osvetljujejo kratek trenutek, a ne zmorejo pokazati poti. Brez luči vse postane nejasno; nemogoče je razlikovati dobro od zla, pot, ki vodi k cilju, od tiste, ki nas sili hoditi v ponavljajočih se krogih, brez smeri. Zato je nujno treba znova odkriti naravo luči, ki je lastna veri. Kadar namreč zamre njen plamen, tudi vse druge luči na koncu izgubijo svojo moč. Luč vere ima namreč edinstveno naravo, da je zmožna razsvetliti celotno človekovo bivanje. Ker je ta luč tako mogočna, ne more izhajati od nas samih; priti mora od prvotnejšega izvira, skratka, priti mora od Boga« (*Lumen fidei, Luč vere*, 3–4).

Ko govorimo o krizi Cerkve, je pomembno navesti, da je Cerkev kot Kristusovo mistično telo še naprej »ena, sveta, katoliška in apostolska«. Teologija, doktrinalno in moralno učenje ostajajo nespremenjeni, nespremenljivi in nedotakljivi. Cerkev kot Kristusovo nadaljevanje in podaljšanje v svetu ni v krizi. Ima obljube

večnega življenja. Peklenska vrata je ne bodo nikoli premagala. Vemo in trdno verujemo, da bo v njenem naročju vedno dovolj luči za tistega, ki hoče iskreno iskati Boga. Poziv apostola Pavla Timoteju, sinu v veri, se tiče nas vseh: »Zapovedujem ti pred Bogom, ki vsem stvarjem daje življenje, in pred Kristusom Jezusom, ki je pred Poncijem Pilatom lepo pričeval, [...] varuj, kar ti je zaupano. Ogiblji se posvetnih praznih govoric in protislovij 'spoznanja', ki se tako imenuje po laži, a ga nekateri javno izpovedujejo in so tako glede vere zašli« (1 Tim 6,13.20–21).

Vera je še naprej nadnaravni Božji dar. Toda mi, krščeni v Kristusovo smrt, se upiramo temu, da bi naše misli, dejanja, svobodo in celotno življenje v vsakem trenutku razsvetljevala in vodila luč vere, ki jo izpovedujemo. Med vero, ki jo izpovedujemo, in našim dejanskim življenjem je žalosten razdor in pretresljiva nepovezanost. Georges Bernanos je v sijajnem *Boj za resnico* (*Combat pour la vérité*) zapisal: »Zahtevate, da bi bili domačini pri Bogu, sodržavljeni svetih, otroci Nebeškega Očeta. Priznajte, da se to ne vidi na prvi pogled!«

Kriza Cerkve je danes stopila v novo razdobje: v krizo učiteljstva. Zagotovo, pravo učiteljstvo kot nadnaravna služba Kristusovega mističnega telesa, ki jo nevidno varuje in vodi Sveti Duh, ne more biti v krizi: glas in delovanje Svetega Duha sta nenehna in resnica, h kateri nas vodi, je trdna in nespremenljiva. Evangelist Janez nam pravi: »Ko pa pride on, Duh resnice, vas bo uvedel v vso resnico, ker ne bo govoril sam od sebe, temveč bo povedal, kar bo slišal, in oznanjal vam bo prihodnje reči. On bo mene poveličal, ker bo iz mojega jemal in vam oznanjal. Vse, kar ima Oče, je moje, zato sem vam rekel: Iz mojega jemlje in vam bo oznanjal« (Jn 16,13–15).

Danes pa vlada v učenju pastirjev, škofov in duhovnikov prava neubranost, leporečje. Zdi se, da so si v protislovju. Vsak svoj nauk uveljavlja kakor gotovost. Od tod sledijo zmešnjava, dvoumje in odpad. Izguba orientacije, velik nered in uničujoče negotovosti so se vcepile v duha mnogih vernih kristjanov. Filozof Robert Spaemann je ta nered nazorno izrazil z navedkom iz Prvega pisma apostola

Pavla Korinčanom: »Kdo se bo pripravil za boj, če trobenta ne bi dala razločnega glasu?« (1 Kor 14,8).

Vendar se zavedamo, da učiteljstvo ostaja poroštvo edinosti vere. Naša zmožnost za sprejemanje učenja Cerkve v ubogljivem in ponižnem duhu učenca je pravo znamenje sinovskega duha Cerkve. Žal nekateri, ki bi morali posredovati Božjo resnico z največjo previdnostjo, Božjo resnico brez pomisleka mešajo z mnenji, ki so v modi, celo s trenutnimi ideologijami. Kako naj razločimo? Kako naj najdemo varno pot v tej zmedenosti?

Sv. Vincencij Lerinski v delu *Commonitorium* (Prva knjiga opominov, 23. poglavje, v: Bogoslužno branje 5, Ljubljana 1977, str. 97s) prinaša dragoceno luč glede napredka in spreminjanja v veri: »Ali v Kristusovi Cerkvi in njenem nauku ne sme biti nobenega napredka? Seveda, in sicer vedno večji. Zelo bi se zameril Bogu, kdor bi ljudem ne privoščil napredka. Verski nauk mora napredovati, spreminjati pa se ne sme. Bistvo napredka je notranja obogatitev, a kar se spreminja, se prevrača v drugo. Posamezniki vseh časov kakor Cerkev skozi stoletja morajo neprestano rasti in napredovati v umnosti, vednosti in modrosti. Toda krščanski nauk mora ostati v svojem redu nedotaknjen, namreč da verske resnice ostanejo iste po vsebini in pomenu. Naši predniki so že od začetka vsejali na njivi svete Cerkve seme krščanske vere. Bilo bi krivično in neprimerno, ako bi mi, njihovi sinovi, pobirali ljuljko podtaknjene zmote namesto pristne pšenice čiste resnice. Rajši povsem pravilno in dosledno odklanjajmo neskladja med prvotnim in sedanjim naukom. Pobirajmo tisto zrnje čiste resnice, ki so ga vsejali in je dozorelo. Če pa se je v teku časa razvilo in naraslo, ga z veseljem gojimo tudi danes.«

Milo prosim škofe in duhovnike, naj varujejo vero vernikov! Ne zanašajmo se na hitro poslane komentarje po internetu, ki jih dajejo samooklicani strokovnjaki. Sprejemanje učiteljstva, razlaganje v nepretrgani hermenevtiki, zahteva čas. Ne pustimo si vsiljevati ritma medijev, ki tako naglo govorijo o spremembah, preobratih ali revolucijah. Čas Cerkve je dolgotrajen. Njen čas je čas resnice iz kontemplacije, ki prinaša ves svoj sad, če resnici pustimo, da v

miru požene korenine v zemljo vere. Kardinal bl. Janez Henrik Newman je leta 1864 v delu *Razvoj krščanskega nauka* zapisal: »Stališče, da so rast in širjenje krščanske veroizpovedi in obredov ter spremembe, ki so spremljale proces pri posameznih piscih in Cerkvah, nujni spremljevalci vsake filozofije ali oblike vladanja, ki je osvojila razum in srce in imela široko ali obsežno področje uveljavljanja; da je že po naravi človeškega duha potreben čas za polno razumevanje in izpopolnitev velikih idej; in da najvišjih in najbolj čudovitih resnic, čeprav so jih svetu enkrat za vselej posredovali navdihnjeni učitelji, sprejemniki ne morejo razumeti vseh naenkrat, ampak so, ker so jih sprejeli in naprej izročali ne-navdihnjeni ljudje in s človeškimi sredstvi, le zahtevale daljši čas in globljo misel za svojo polno razjasnitev. To bi mogli imenovati *teorija razvoja nauka*..«

Kadar nad ladjo besni vihar, se je pomembno dobro oprijeti tega, kar je trdno in neomajno. Ni več časa za tekanje za novotarijami po modi, ki so v veliki nevarnosti, da se sesujejo, še preden bi se jih dotaknili. Pomembno je držati smer ladje, ne ovinkariti in čakati, da, počakati, da se zjasni. Kristjanom bi rad rekel: ne pustite se zbegati! V rokah imate zaklad vere Cerkve. Po stoletjih kontemplacije, po stanovitnem učenju papežev vam je bil izročen v dediščino. Od tod smete brez strahu hraniti svoje versko življenje.

Ali ta kriza sega v čas drugega vatikanskega koncila?

Kriza se razvija še veliko dlje, nobenega dvoma pa ni, da je drugemu vatikanskemu koncilu sledila globoka in vesoljna kriza Cerkve. Pokoncilski čas ni bil nekaj, česar smo se nadejali. Jacques Maritain je v delu *Kmet iz Garonne* (Paysan de la Garonne) opozoril na »zelo nalezljivo neomodernistično vročico, vsaj v tako imenovanih 'intelektualnih' krogih, spričo katere je bil modernizem iz časa sv. Pija X. samo rahel seneni nahod. Ta [...] oris nam daje podobo nekakšnega 'imanentnega' odpada, ki se je pripravljal že veliko let in katerega izražanje so spodbujali nekakšni temni upi iz nizkotnih predelov duše ter se tu in tam kazali med koncilom – odpad je bil občasno podtaknjen kot 'duh koncila'.«

Številni kristjani, posebno duhovniki, so se v tistem času srečali s krizo nedorasle identitete. Otroci Cerkve smo brez lastnih zaslug preprosti dediči zaklada vere. Resnica vere je bila posredovana, da bi jo ohranili in iz nje živeli. S tega vidika smo insolventni dolžniki do vseh naših očetov. Sprejetje zaklada izročila predpostavlja otroškega duha. Smo kakor nekakšni palčki na ramenih velikanov. Predvsem pa smo dolžniki pred Bogom. Ker se zavedamo svoje ne vrednosti in slabosti, ga častimo s hvaležnostjo, da nam je položil v roke zaklade Božjega življenja, ki so zakramenti in veroizpoved. Kako bi se morali odzvati na tako Božjo dobrotljivost spričo naše revščine? Prejeto dediščino moremo le deliti in jo prenašati naprej. Zavedanje lastne največje ne vrednosti bi nas moralo siliti k oznanjevanju veselega oznanila svetu, ga razglašati ne kot svojo last, ampak kot dragocen zaklad, ki nam je bil podarjen iz usmiljenja. Tako so namreč ravnali apostoli po binokostih. Zdi se, da so imeli nekateri v letih po koncilu slabo vest zaradi tega, da so ne vredni dediči. Hoteli so, kakor pravi Joseph Ratzinger v delu *Teološki nauk o načelih* (Theologische Prinzipienlehre), napraviti »veliko izpovedovanje vesti« katoliške Cerkve. Svoje zadovoljstvo so najdevali v »priznavanju krivd«, »dojemanju grešne Cerkve vse do ravni splošnih in temeljnih vrednost«. Ratzinger ugotavlja, da od tod prihaja »dosledno resno jemanje vsega arzenala obtožb proti Cerkvi«. Spraševanje vesti bi nas moralo pripeljati do tega, da bi s še večjim veseljem in pozornostjo posredovali svojo dediščino. Nasprotno, kardinal Ratzinger zapiše, da je to obdobje »vodilo k negotovosti glede naše lastne istovetnosti [...], k drži preloma do naše lastne zgodovine [in k] zamisli o uri nič, v kateri se bo vse začelo znova«. Toda nevarnost pred prefinjenim napuhom je bila v taki naravnosti zelo velika. Nekateri duhovniki niso več hoteli biti dediči, ampak ustvarjalci. Namesto vere kot Božjega zaklada se je včasih oznanjala kot nekaj čisto človeškega. Namesto da bi prenašali, kar smo prejeli, se je v hrupu oznanjalo, kar si je kdo izmislil. Prepričan sem, da je pri koreninah te krize duhovno pomanjkanje. Za sprejetje daru je treba veliko ponižnosti. Toda na en mah smo zavrnil, da smo dediči brez zaslug. Vendar to

poznamo v vsaki družini. Otrok zastonj prejme ljubezen svojih staršev. Ni je zaslužil. In on jo bo delil naprej. Osnovna ponižnost, ki je vdanost pri sprejemanju brez zaslug in v zastonjskem posredovanju naprej, je vzorec družinske ljubezni. Odkar se Cerkev nagiba k raztapljanju, izgublja svoj družinski čut. Izpostavljena je razdelitvam in zakrknjenosti. Uničuje jo duh strankarstva, sumničenja, ideologije. Izreči moram svojo globoko bolečino pred nizkotnimi potezami in manipulacijami, ki se uvajajo v cerkveno življenje. Morali bi biti Božja družina. Skoraj nepretrgoma prirejamo pomilovanja vreden dvorni spektakel, kjer se iščeta moč in vpliv. Navade politikov se vrivajo v naše vrste. Kje je dobrodelnost? Kje je dobrohotnost? Pomirjujočo edinost bomo spet odkrili, ko bomo eno okoli zaklada vere. Čas je, da zavrremo razdiralne razlage, ki lomijo prenašanje dediščine, pa tudi edinost cerkvenega telesa, kakor Joseph Ratzinger jasno izrazi v *Pogovoru o verskem stanju*: »Obramba pravega izročila Cerkve danes pomeni obrambo koncila. Tudi naša krivda je, če smo včasih (tako na 'desno' kakor na 'levo') dajali povod mišljenju, da je bil drugi vatikanski koncil 'prelom', zapustitev izročila. Nasprotno, obstaja nepretrganost, ki ni niti vračanje v preteklost niti pobeg naprej; ta nepretrganost ne dovoljuje niti anahronističnih hrepenenj niti neupravičene nepotrpežljivosti. Ostati moramo zvesti cerkvenemu *danes*, ne *včeraj* ali *jutri*. In ta cerkveni danes so pristni dokumenti drugega vatikanskega koncila, brez *pridržkov*, s katerimi jih okrnijo, in brez *samovoljnosti*, s katerimi jih popačijo.«

Čas je, da ponovno odkrijemo mirnega in veselega duha, duha otrok Cerkve, ki prevzemajo vso njeno zgodovino kot hvaležni dediči. Koncil ne sme biti preklican. Nasprotno, treba ga je na novo odkriti s pozornim branjem uradnih besedil, ki so med njim nastala. Koncil je treba brati brez slabe vesti, toda v duhu sinovske hvaležnosti do naše matere Cerkve.

Eden od problemov, postavljenih ob koncu koncila, je pomen, ki so ga dajali konstituciji *Gaudium et spes*. Joseph Ratzinger že v knjigi *Teološki nauk o načelih* (Theologische Prinzipienlehre) opozarja: »Kar je tako vplivalo na to besedilo, ni vsebina [...],

ampak splošni namen od začetka«. Dojemanje »sveta« tam ni jasno opredeljeno: »Cerkev sodeluje s 'svetom'. [To besedilo] je poskus za uradno spravo Cerkve s svetom, kakršen je postal od leta 1789. [...] za kristjana niti objemanje niti geto ne more trajnostno rešiti problema modernega sveta.«

Če so papež in koncilski očetje menili, da se morejo z zaupanjem odpreti vsemu pozitivnemu v sodobnem svetu, je to prav zato, ker so bili prepričani o svoji istovetnosti in veri. Bili so ponosni, da so otroci Cerkve. Nasprotno pa se je pri veliko katoličanih zgodila odprtost brez presoje ali zavor do sveta, se pravi po zgledu prevladujoče sodobne miselnosti, celo ko se je govorilo o osnovah zaklada vere (*depositum fidei*), ki za veliko ljudi niso bile več jasne.

Nekateri so se sklicevali na »duha koncila«, da bi šli za stalno novostjo. Mnogi so se prenehali imeti za otroke Cerkve. Posvojili so oblike in merila sveta, ker so imeli slabo vest. Če na Cerkev ne gledamo več kakor na ljubečo mater, ki hrani svoje otroke, kristjani ne bodo več razumeli, zakaj so otroci. Če niso več otroci iste matere, med sabo ne bodo več bratje. Na tem mestu bi rad ponovil besede papeža Frančiška, ki jih je izrekel pri homiliji 1. januarja 2018: »Da začnemo znova, se ozrimo k Materi. V njenem srcu bije srce Cerkve. Za korak naprej je treba iti nazaj: začeti iz Matere, ki drži Boga v svojih rokah.« Kar pove o Mariji, se mora razširiti tudi na Cerkev. »Kjer je mati, je edinost, pripadnost, sinovska pripadnost,« je zatrdil ob isti priložnosti leto poprej.

Kaj imenujete z besedo kriza veroizpovedi?

Najprej gre za krizo osnovne teologije, krizo temeljev vere. Ta je povezana s slabo razlago drugega vatikanskega koncila s hermenevtiko prekinitve, čemur bi se morala postaviti po robu hermenevtika reforme v nadaljevanju edinstvene osebe Cerkve. Kriza se izraža predvsem v ekleziologiji ali teologiji Cerkve.

Ugotoviti moram tudi krizo mesta teologije v življenju Cerkve. Pri strokovnjakih za sveti nauk je navzoča zahteva po avtonomiji glede učiteljstva, kar jih nagiba k nepravovernim naukom, ki so predstavljeni kot nespremenljive resnice. Teologi izgubljajo izpred

oči svoje pravo poslanstvo, ki ni ustvarjanje, ampak razlaganje tega, kar nam je razodeto, poglobljanje vanj in ne uveljavljanje svojih lastnih izvrstnosti.

Teologi se ne smejo imeti za čiste razumnike, ki bi jemali za veselstvo samo svet univerz in znanstvenih revij. Teologija je cerkvena služba. Duhovnik teolog je predvsem pastir. Ne smemo pozabiti, da so dogmatične opredelitve služenje »malim« v Cerkvi in ne uveljavljanje nadvlade.

Učiteljstvo z izražanjem vere po besedah omogoča vsem, da imajo delež pri luči, ki nam jo je zapustil Kristus. Udejanjenje teologije se začne s poučevanjem katekizma in pridiganjem. Oblikuje ga temeljito spoznavanje skrivnosti vere, da bi jih izrazili s človeškimi besedami, ki omogočajo, da te skrivnosti prenesemo k čim večjemu številu ljudi. Včasih občudujem globoko teologijo, ki jo nekateri verniki razvijejo neposredno iz resnic v katekizmu. François Varillon v knjigi *Božja ponižnost* (L'Humilité de Dieu) piše takole: »Ko se Cerkev ukvarja s teologijo, ne časti Boga kot najvišjega profesorja, ki bi obravnaval svoje bivanje v logično izpeljanih izjavah, da bi zadovoljil duha.« Cerkev preprosto bedi nad tem, da bi v vseh časih in vseh krajih sprejeli Kristusovo luč, katere zakrament je. Ta skrb jo vodi, da o skrivnosti v nekem času ubesedi svojo kontemplacijo, da se ne bi spridila povezanost njenih sinov z živim Bogom. Te formulacije, ki nastanejo po dolgotrajnem preučevanju, začenjajo tudi novo razmišljanje. So veliko prej izhodišče kakor cilj. Če govorica zastara, nič ne preprečuje, da jo obnovimo v zvestobi in pomenu, ki ga nosi v sebi. Da, treba se je naprezati, da bi bolje povedali, kar je že bilo povedano, se izražati vedno točneje in brez prelamljanja izročila. Ostati moramo trdni, neupogljivi pri ohranjanju izročila, nauka in dogem Cerkve. Brez polemik, nepotrpežljivosti in hrupa.

Razdiralno delo nekakšne teologije, ki je izgubila cerkvenega duha, se tega ali onega dne siloma prenese v učenje pri katehezi. Tako katekizem izgubi harmonijo, ki bi morala biti zanj značilna. Prva huda zmota je bila znašati se nad njim, češ da je »zastarel«. V današnjem času ga prepogosto predstavljajo kot vrsto eksegetskih

hipotez, ki nimajo logičnih niti kronoloških povezav. Tako se za otroke katekizem nikakor ne izboljšuje v jasnosti. Poučevati moramo vero in ne zadnjih modnih teorij historično kritične eksegeze, ki bodo kmalu izgubile veljavnost.

Kriza se prav tako kaže na ravni med obema dovodoma, ki nam ju posreduje edinstveno Božje razodetje, med Svetim pismom in izročilom, torej med Svetim pismom in Cerkvijo, ki daje, kar je prejela od Gospoda. Katoliški eksegeti so pod vplivom protestantizma in njegovega glavnega vodila »*sola scriptura*« dali prednost »učenemu« razlaganju Svetega pisma, zasičenemu s kopicami delovnih hipotez, filozofskih, scientističnih ali hegeljanskih predsodkov, na račun prebiranja Svetega pisma v luči cerkvenih očetov in izročila, ki je porajalo svetnike, edine, ki so v polnosti razumeli Sveto pismo.

Naposled se na Sveto pismo gleda samo kot na skupek starodavnih dokumentov, seveda razburljivih, ampak brez vsake nadnaravne teže. Razumejo ga lahko samo še strokovnjaki. Vendar je izročilo ključno merilo, kar zadeva vero. Vsak katoličan mora imeti pogum verovati, da je njegova vera, v občestvu z vero Cerkve, nad vsakim novim učiteljstvom izvedencev in razumnikov. Upravičeno se lahko vprašamo, kakšen je cilj in duhovni namen hotenja, da se izročilo in Božja beseda ločujeta.

Dogmatična konstitucija o Božjem razodetju *Dei Verbum* je slovesno razglasila bistveno povezanost med učiteljstvom in Božjo besedo: »Jasno je torej, da je vse troje – izročilo, Sveto pismo in cerkveno učiteljstvo – po premodrem Božjem sklepu tako med seboj povezano in združeno, da ni enega brez drugega in da vse skupaj, vsako na svoj način ob delovanju enega Svetega Duha, učinkovito prispeva k zveličanju duš« (BR 10, §3). *Dei Verbum* nadaljuje še jasnejše, ko trdi, da sveto izročilo in Sveto pismo sestavljata »en sam Cerkvi izročen sveti zaklad Božje besede« (BR 10, § 1). Koncil tako poudari, da Božja beseda ne more obstati brez cerkvenega učiteljstva, »ker Cerkev prejema sveti zaklad Božje Besede« ter ima v Cerkvi edino »živo učiteljstvo« službo in nalogo s posebno avtoriteto Jezusa Kristusa razlagati Božjo besedo, ki je v Svetem

pismu in izročilu (BR 10, §2). Seveda, »to učiteljstvo pa ni nad Božjo besedo, ampak ji služi, ko uči samo tisto, kar je izročeno« (BR 10, §2), se pravi isto Božjo besedo, ki je v svetem zakladu vere, zaupanjem Cerкви.

Danes preti velika nevarnost ob misli, da bi sprememba učiteljstva mogla prekoračiti sveto izročilo. Zatrjuje se, da je treba resnice, ki jih je Cerkev posredovala, ponovno prebrati v njihovem kontekstu, s tem pa naj bi od učiteljstva zahtevali spremembe. Zaradi te nevarnosti nas koncil odločno opozarja, da je izročilo Božja beseda sama, in da če ga učiteljstvo poskuša okrniti, izročilo ne more preživeti. Pristno učiteljstvo ne bo nikoli moglo prelomiti z izročilom in Božjo besedo. To nam zagotavlja naše verovanje Cerкve.